

‘We vielen van de ene verbazing in de andere’

De gerestaureerde gevel van havezate Oldengaerde in Dwingeloo.
foto's het Drentse Landschap / Sake Elzinga

Ook het interieur is in oude luister hersteld.

Het Drentse Landschap heeft landgoed Oldengaerde in Dwingeloo de afgelopen jaren in oude luister hersteld. Daar hoort natuurlijk een boek bij, vol wetenswaardigheden en bijzondere ontdekkingen.

Toegegeven, de renovatie van het eeuwenoude landgoed Oldengaerde in Dwingeloo is vorig jaar al afgerond, maar daarbij werden zoveel nieuwe inzichten opgedaan dat het even duurde om die allemaal goed te documenteren en met elkaar in historisch verband te brengen. Nu is het zover. Donderdagmiddag wordt het ruim 300 pagina's tellende werk *Oldengaerde, het verhaal van een havezate en zijn bewoners* eindelijk gepresenteerd.

„We vielen tijdens ons onderzoek van de ene verbazing in de andere”, zegt historicus Bertus Boivin. „Het boek werd daardoor alsmaar dikker. We zijn veel nieuwe dingen te weten gekomen en juist daarom ben ik zo blij met het eindresultaat.”

Boivin is als projectleider en eindredacteur trots op het dikke boek over Oldengaerde, waaraan verscheidene historici en experts meewerkten. De lezer leert niet alleen de families kennen die hier generaties lang hebben gewoond, maar krijgt ook uitleg over de vijf jaar durende renovatie van de havezate en diverse ontdekkingen die daarbij zijn gedaan.

„Boven de ingang staat bijvoorbeeld heel prominent het jaartal 1717. Altijd werd gedacht dat dit jaartal was waarin Oldengaerde zijn huidige uiterlijk kreeg”, legt Boivin uit. „Dat blijkt na grondig bouwhistorisch onderzoek helemaal niet zo te zijn. Het is nu zo goed als zeker dat die grote verbouwing al rond 1660 plaatsvond. Een halve eeuw eerder dus.”

In de loop van de eeuwen is veel gepubliceerd over het landgoed. Daarbij namen schrijvers oude beweringen vaak steeds weer van elkaar over. De makers van dit nieuwe boek hebben tal van historische aannames opnieuw onder de loep genomen. „Dat maakt dit boek veel completer dan voorgaande publicaties”, zegt Boivin.

Nieuwe feiten zijn onder meer aan het licht gekomen doordat onderzoekers tegenwoordig vrij nauwkeurig kunnen bepalen hoe oud houten balken zijn, of een muurtje van bakstenen. Allerlei lagen die tijdens de renovatie werden blootgelegd, zijn op die manier in kaart gebracht. Nauwkeuriger dan ooit tevoren konden onderzoekers daardoor in bepalen hoe de havezate in de loop van de jaren is veranderd. Vaak zeggen die aanpassingen ook iets over de tijdgeest van toen. In het boek is daarom ook aandacht voor de cultuur en tradities van Drenthe.

„Maar wel op een toegankelijke manier”, zegt Boivin daarover. „We hebben geprobeerd om er geen deskundigenboek van te maken, maar een goed leesbaar geheel voor een zo breed mogelijk publiek. Ik denk dat dit prima gelukt is. Het boek heeft prachtige afbeeldingen, is mooi vormgegeven en ligt lekker zwaar in de hand. Voor iedereen met interesse in de Drentse historie leuk om te lezen.”

De geschiedenis van Oldengaerde zelf begon overigens in de eerste helft van de 15de eeuw. Reynolt van Echten vestigde zich in Dwingeloo en liet een stenen havezate bouwen. Zijn zoon Volker was de eerste die zich Van Echten tot Oldengaerde ging noemen. In totaal zouden in 240 jaar tijd acht generaties Van Echten heer van Oldengaerde zijn, voordat het landgoed in handen kwam van de familie Van Dongen.

In de 17de en 18de eeuw werd de havezate verbouwd tot het huis dat het vandaag de dag is.

Tussen 1781 en 1808 verwisselde Oldengaerde enkele keren van eigenaar, voordat de havezate in handen kwam van Aalt Willem van Holthe. Hij betaalde er 20.000 gulden voor.

„Van Holthe was de rijkste man van Drenthe en zat in de houthandel”, zegt Boivin. „Met hem begint een ander deel van de geschiedenis van het landgoed. Niet als woonhuis voor de belangrijkste adel van de provincie, maar als investering. Hij breidt het landgoed uit met honderden hectares.”

De laatste vier eigenaressen waren de vier dochters van Ida Elisabeth Catharina Westra van Holthe (1906-1959), een nazaat van Aalt Willem, die getrouwd was met Johan Anton Willinge (1904-1991). De vier zussen schonken de havezate in 2013 aan stichting Het Drentse Landschap. De renovatie van het landgoed begon in 2017 en werd vorig jaar afgerond.

„Het Drentse Landschap vond het enorm belangrijk om deze havezate voor Drenthe te behouden en in oude glorie te herstellen”, zegt Boivin. „Dat is gebeurd met veel respect voor de bouwkundige historie van het pand. Als je erdoorheen loopt, zie je nauwelijks dat het gerestaureerd is. De sfeer van vroeger hangt er nog. Dat vind ik prachtig en daar past dit boek heel mooi bij.”

Oldengaerde, het verhaal van een havezate en zijn bewoners is vanaf donderdag te koop in de boekhandel en via de website van Het Drentse Landschap. Prijs: 29,95 euro.